

Sotsiaalministeeriumi tellimisel Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuuringute keskuse RAKE tehtud tööjõu siseriikliku mobiilsuse uuring selgitab, kas ja mis tingimustel oleksid maapiirkondade elanikud valmis käima kodukohast kaugemal tööl.

Uuring valmis Euroopa Liidu poolt rahastatava programmi: "Tööturupoliitika arendamine 2009-2013" raames.

Nopped peatükist 2.2. Tööturu ja ettevõtluse üldine olukord, algus lk 12.

- Majandussurutsisest põhjustatud halvemad ajad on möödumas ning ettevõtted on hakanud jälle inimesi juurde otsima.
- Osaliselt on tegemist struktuurse tööpuudusega, st kohapeal saadaoleva tööjõu oskused ja kvalifikatsioon ei vasta ettevõtete vajadusele. Samal ajal ei ole aga kõigil inimestel võimalik kodu lähedalt oma haridusele vastavat tööd leida
- Kõige enam jääb puudu vastutustundest ja sotsiaalsetest oskustest, mis on iseenesest suurem probleem kui erialaste oskuste mitteomamine. Tööandjad ei suuda ümber kasvatada töötajaid, kes kalduvad töölt puuduma, tööülesandeid hooletusse jätma ja/või tööandja tagant varastama.
- Riskirühmadest, kellel on tõenäoliselt raskem tööd leida, toodi kõige sagedamini välja kolme sorti inimesi.
  1. Esiteks pikaajalised töötud, kes sageli on töö kaotanud juba kolhooside-sovhooside kadumisega ega ole ümber õppinud.
  2. Teine rühm on pensionieelikuid, kes mingil põhjusel on töö kaotanud ja kelle väljakoolitamisest ei ole ettevõtte huvitatud investeerima
  3. Kolmandaks värskest keskkooli lõpetanud noori, kel puuduvad konkreetsed erialased oskused, kes ei ole nõus igasugust tööd tegema.
- Ebasoodsas olukorras on väikeste lastega emad, keda tööandjad ei riski tööle võtta. Probleeme tööleidmisega on ka erivajadustega inimestel, kuna nende väljaõpetamine nõuab tööandjalt rohkem aega ja vaeva.
- Suuremate keskuste lähedal on töötus veidi väiksem probleem – töökohti on rohkem ja liikuda lihtsam.
- Ollakse seisukohal, et potentsiaali on väikeettevõtluse arendamisel ja suurtootmist nii väga ei soovitagi. Väiksematel ettevõtetel oleks potentsiaali tegeleda metsanduse, kalanduse ja põllumajandusega, mis on traditsioonilised maapiirkondade tegevusalad. Teenindava sektori turg aga kahaneb maapiirkondades vastavalt sellele, kuidas inimesed ära kolivad. Väikesed külapoed, juuksurisalongid, hambaarstipraksised – need ei tasu ennast enam ära, kuigi nende teenuste pakkujad oleks isegi olemas.
- Väga oluline kriteerium ettevõtluse kohapealt on transpordi infrastruktuuri olemasolu: maanteed, raudteed, sadamad. Seepärast koonduvadki uued ettevõtted pigem suurtesse keskustesse. Olulist rolli tööstuse arendamisel mängivad ka energiakandjad – kuidas ja mis kuludega on võimalik oma energiatarve katta?

Väljavõtte ühest vastusest:

*„Naised viitsivad õppida, aga oma haridusele vastavat elukutset nad siit ei leia, nad ei leia oma haridusele vastavat meest kohapealt, sest mehed ei ole viitsinud õppida, nad on 15 jäänud paremal juhul oma keskhariduse peale või halvemal juhul põhihariduse juurde või saanud midagi... Ja nad lähevad ära. Ma arvan, et see ei ole ainult meie katk, vaid see on üldisem tendents. Kui me suudaksime oma poisse motiveerida õppima, siis see oleks asi, mis muudaks tegelikult päris palju.“*

Koostanud: Ingrid Lepik, Kutsekoda

16.12.2011